עה: הערל פרק שמיני יבמות

ואמר רבינו תם דיש לחלק בין ניטלה הבילה לפליעה דכשניטלה לגמרי מוליד מידי דהוה לגיטול הטמול (חולין קף נה.) דכשרה וניקב נקומביה עריפה והא דאמר לקמן בין שנכרתו ביצים בין חוטי ביצים הייגו דוקא שניהן אכל נכרת אחת מן הביצים כשר ואף אם תמלי לומר דר' ישמעאל לפליגי אתנא קמא אתי הלכתא כוותיה כיון ששמע מפי חכמים בכרם ביבנה דהוה סמכא כדאמר בהחולץ (לעיל מב:) ממתני' דכרמא הדר ביה וכירושלמי נמי משמע דהלכה דכשר אבל משמע דאין מוליד דא"ר זירא שמעתי שהלכה כרבי ישמעאל ואמר נמי שמואל האם אם יצא לפני בעל ביצה אחת אני מכשירו ג"ר יודן כר חנינא ובלבד שליטין אר"י שיש לפרש בתרי גווני כלומר דוקא שנטלה האחת והאחת שלימה כשר אבל נפלעה אפילו אחת גרע טפי כדפי' אבל יותר גרוא לר"י לפרש שהם שתי תיבות ובלבד כשל ימין ותומרת גדולה וטוב להזהיר לרופאים לחתוך של שמאל אם אפשר ומסייס דעובדא הוה קמיה דרבי אמי ג"ל אין כרתי את שריי ליה אלא הוי ידעה דלא מוליד משמע דלכולהו הלכה כרבי ישמעאל דמכשר ומשמע האם מתוך המקנאה דאייבי ביבי אדם: **ניקב** למטה מן העטרה שבגנדו למעלה מן העטרה. ואר"י דעל גב גיד העטרה מאוכלת ומתמתונו של גיד הולכת ומתקלרת לראש הגויה וקאמר ניקב למטה מן העטרה בעליונו של גיד והנקב מפולש והוי כתמתונו של גיד למעלה מן העטרה לפי שמתקלרת אם וקאמר סבר רבי חייא לאכשורי כיון דמגד אחד דהיינו בעליונו הוי למטה מעטרה ומסיק דעטרה כל שהוא מעכבת ופסול כיון שמגד אחד הוא למעלה מן העטרה ונראה דנקב מפולש בעינן דאין לומר אפילו לא ניקב אלא עד חצי הגיד ואפילו למטה מעטרה פסול כיון שאם היה נקב מעבר אל עבר היה בגד אחד למעלה מעטרה הא מכשרינן בסמוך בקולמוס וכמרזב וכיון דאפי' נחתך לגמרי כשר כל שכן ניקב:

ממולאי

וחרזיה סילוא בביצים ונפק מיניה כחוט דמוגלא ואוליד הא שלח שמואל לקמיה דרב ואמר ליה צא וחזר על בניו מאין הם אמר רב יהודה אמר שמואל [א]פצוע דכא בידי שמים כשר אמר רבא היינו דקרינן פצוע ולא קרינן [ב]הפצוע במתניתא תנא נאמר [ג]לא יבא פצוע ונאמר [ד]לא יבא ממזר מה להלן בידי אדם אף כאן בידי אדם אמר רבא פצוע בכולן דך בכולן כרות בכולן פצוע בכולן [ה]בין שנפצע הגיד בין שנפצעו ביצים בין שנפצעו חוטי ביצים דך בכולן בין שנידך הגיד בין שנידכו ביצים בין שנידכו חוטי ביצים כרות [בכולן] בין שנכרת הגיד בין שנכרתו ביצים בין שנכרתו חוטי ביצים אמר ליה ההוא מרבנן לרבא ממאי דהאי פצוע דכא באותו מקום אימא מראשו אמר ליה מדלא מנה ביה דורות ש"מ באותו מקום ודלמא האי דלא מנה בו דורות דאיהו הוא דאסור בריה ובר בריה כשר דומיא דכרות שפכה מה כרות שפכה באותו מקום אף האי נמי באותו מקום וכרות שפכה גופיה ממאי דבאותו מקום הוא אימא משפתיה שפכה כתיב במקום ששופך ואימא מחוטמו מי כתיב בשפוך כרות שפכה כתיב מי שעל ידי כריתה שופך שלא על ידי כריתה אינו שופך אלא מקלח לאפוקי האי דאידי ואידי שופך הוא במתניתא תנא נאמר לא יבא פצוע דכא ונאמר לא יבא ממזר מה להלן באותו מקום אף כאן באותו מקום ניקב למטה מעטרה שבגנדו למעלה מעטרה סבר רבי חייא בר אבא לאכשורי א"ל רבי אסי הכי אמר ריב"ל [ו]עטרה כל שהיא מעכבת: ואם נשתייר מעטרה כו': יתיב רבינא וקמיבעיא ליה מלא החוט שאמרו [ז]על פני כולה או על פני רובה אמר ליה [ח]רבא תוספאה לרבינא מלא החיט על פני [א] רובה וכלפי רישא א"ר הונא [ט]בקולמוס כשרה כמרזב פסולה האי שליט בה אוירא והאי לא שליט בה אוירא ורב חסדא אמר כמרזב כשרה כקולמוס פסולה האי גריד והאי לא גריד אמר רבא כוותיה דרב הונא מסתברא האי לא שליט בה אוירא והאי שליט בה אוירא אי משום גרידותא מידי דהוה אברזא דחביתא אמר ליה רבינא למרימר הכי אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא הלכתא בין בקולמוס בין כמרזב כשרה מיהו מיבעיא ליה למטה מעטרה או למעלה מעטרה דאי ס"ד למטה מעטרה אפילו נכרת הגיד נמי ורבינא לשבושי למרימר הוא דבעי ההוא עובדא דהוה במתא מחסיא שפייה מר בר רב אשי בקולמוס ואכשריה ההוא עובדא דהוה בפומבדיתא איסתתים גובתא דשכבת זרע ואפיק במקום קטנים סבר רב ביבי בר אביי לאכשורי אמר רב פפי משום [ו] דאתו

ממולאי

זרע ממעי אשה ומוציאו ואין נקלט. כרזא דחביתא שאין שיפוע ראשו נוגע בדופני החבית שבפנים: **ואפילו נכרת נמי.** כל הגיד הא תנן אם נשתייר מעטרה מלא החוט כשר אע"פ שנחתך כל שמעטרה ולמטה: **לשבושי למרימר.** לידע אם מחודד הוא להשיב על שאלתו: **הוא עובדא.** דהוה כמרזב: **שפייה.** חתך הבשר מכל לד ונטל דופני מרזב ועשאו בקולמוס ואכשריה כרב הונא: **נובפא.** קנה. נקב שראוי להוציא בו זרע נקרא והיה מוציא קרי לדך מי רגלים דתניא בבכורות (דף מד:) שני נקבים יש באדם אחד מוציא שתן ואחד מוציא שכבת זרע וביניהן בקליפת השום: **קטנים.** מי רגליה: **לאכשורי.** שהרי אין כאן לא פליעה ולא דך ולא כרות:

ממולאי

מסורת הש"ס

ו) [ל"ל פליע פי' פליע בידי שמים אבל פליע כמו פריע דלמתיב מי פרעה אהרן והוא דבר שנעשה בידי אדם ערוך ערך פנע בשם רבינו תנחלא], ב) גי' יעב"ץ רבה, ג) [דברים כג.], ד) [לעיל כ.], ה) נמ"ש אין זה.

תורה אור השלם

1. לא יָבֹא פְצוּעַ דָּכָא וְכָרוּת שָׁפְכָה בְּקָהָל יְיָ׃
דברים כג ב
2. לא יבא ממזר בקהל יי גם דור עשירי לא יבא לו בקהל יי׃ דברים כג ג

הגהות הב"ח

(ה) גמ' משום דאתיתו ממולאי: (ב) רש"י ד"ה כרות שפכה כתיב יפיו: (ג) ר"ה ופס נשתייר וכו' קלי (פי' אמיתית וכו' דכא) תת"ת. וע"ל בפ"ח אינו ושום תלמיד הגיהו לפרש דברי רש"י:

הגהות הגר"א

[א] גמ' דיוסה. נ"ב נ' הת"ס מלה. (ועמ"ס רבינו נתה"ע סי' ה' סק"ו):

עין משפט
נר מצוה

סו א מיי' פט"ז מהל' מאכולי בילה הלכה ט סמג לאוין קי טוש"ע אה"ע סימן ה סעיף י:
סז ב מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף כ:
סח ג מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף ה:
סט ד מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף כ:
ע ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:

תוס' חד מקמאי

נקב (למעלה) [למטה] מעטרה שבגנדו למעלה מעטרה סבר ר' חייא לאכשורי. א"ל ר' אבא הכי אמר ריב"ל עטרה כל שהוא מעכבת: הא דתנן אם נשתייר מעטרה כחוט (בשר) [השערה כשר] אמר עלה בגמ' יתיב רבינא וקא מבעיא ליה מלא החוט שאמרו ע"פ כולה או ע"פ רובה. א"ל רבה תוספאה מלא החוט ע"פ רובה וכלפי ראשה אמר מר זוטרא משמיה דרבינא הלכתא בין בקולמוס בין כמרזב כשר מיהא קא מיבעיא ליה למטה מעטרה או למעלה מעטרה פשיטא דלמעלה מעטרה דאי למטה מעטרה אפילו נכרת. ההוא עובדא דהוה בפומבדיתא דאסתתם גובתא דשכבת זרע ואפיק במקום קטנים סבר רב ביבי בר אביי לאכשורי אמר רב פפי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com